MAGISTRÁT MĚSTA OLOMOUCE
ODBOR PAMÁTKOVÉ PÉČE

Hynaisova 34/10, 779 00 Olomouc

Spisový znak – **411.1**, skartační znak/skart. lhůta – **A/10**

Č. j. SMOL/148773/2025/OPP/Ka
Spisová značka: S-SMOL/086852/2025/OPP
Uvádějte vždy v korespondenci

V Olomouci 17.4.2025

Oprávněná úřední osoba pro vyřízení: Mgr. Vlasta Kauerová, dveře č. 1.15
Telefon: 588488130
E-mail: vlasta.kauerova@olomouc.eu
Oprávněná úřední osoba pro podepisování: Mgr. Vlasta Kauerová

Závazné stanovisko

Dne 20.02.2025 obdržel Magistrát města Olomouce, odbor památkové péče žádost o vydání závazného stanoviska, podle ustanovení § 14 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní památkové péči“) ve věci úpravy parkánu v rámci projektu SEFO, Kačení ul., č. p. 781, na pozemku parc. č. st. 39 v k.ú. Olomouc-město, obec Olomouc.

Vlastníkem předmětného pozemku je a žádost o vydání závazného stanoviska podalo Muzeum umění Olomouc, IČO: 75079950, Denisova 824/47, Olomouc, 779 00 Olomouc 9 (dále jen „žadatel“).

Magistrát města Olomouce, odbor památkové péče vydává, podle ustanovení § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči, jako příslušný orgán státní správy na úseku státní památkové péče, podle ustanovení § 149 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), toto

závazné stanovisko:

Realizace úpravy parkánu v rámci projektu SEFO, Kačení ul., č. p. 781, na pozemku parc. č. st. 39 v k.ú. Olomouc-město, obec Olomouc, který je zapsán v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky pod rejstříkovým číslem 13789/8-3786 jako součást souboru městského opevnění a současně se nachází na území městské památkové rezervace Olomouc, prohlášené dne 21.12.1987 výnosem Ministerstva kultury ČSR, č.j. 16417/87-VI/1, podle předložené žádosti o vydání závazného stanoviska včetně projektové dokumentace: „*Úprava parkánu v rámci projektu SEFO,* 01/2025, DPS; zpracovatel: Šépka architekti, Heyrovského náměstí 7, 162 00 Praha 6; [redacted]“

je z hlediska zájmů státní památkové péče přípustná za těchto podmínek:

1. Orgánu státní památkové péče bude předložen návrh statických opatření za účelem snížení zemního tlaku na hlavní hradební zeď na jejím východním okraji v pozici řezu E-E, případně dalších navazujících úseků v pozici řezů F-F a G-G dle předložené projektové dokumentace.

2. Bude realizována specializovaná stavebně-historická analýza (vyhodnocení) jednoznačněji určující přesný rozsah dochování kulturní památky městského opevnění rej. č. 13789/8-3786 ÚSKP ČR v severní části areálu (parc. č. st. 39, k. ú. Olomouc-město) a tedy i možnost jeho obnovy či ověření možností realizace prostupů mezi parkánem a prostory stávající proluky, a dále bude realizována archeologická sondáž (výzkum) v předmětné lokalitě za účelem ověření možnosti založení zamýšlených staveb a k ověření možnosti případných úprav stávajícího terénu parkánu, oba výstupy budou prokazatelně (prostřednictvím podatelny) předloženy správnímu orgánu.

3. Po odbourání objektů B1 a B3 na parc. č. st. 39 v k. ú. Olomouc-město a zjištění skutečného stavu, rozsahu, míry a podoby zachování hradebních zdí bude revidován a upraven projekt obnovy/konzervace těchto úseků hradeb a bude předložen orgánu státní památkové péče k posouzení v samostatném správním řízení.

4. Orgánu státní památkové péče bude předložen k posouzení v samostatném správní řízení návrh obnovy – záměr restaurování kamenné klíčové střílny vsazené do původní štěrbinové střílny v parkánové hradební zdi a podrobný návrh obnovy dalších řemeslných kamenických článků vložených do hlavní hradební zdi.

5. Před zamýšleným celkovým odstraněním novodobých tvrdých cementových omítek a nástřiků nanesených na hradební zdi bude realizován za účasti zástupce orgánu státní památkové péče kontrolní vzorek odstraňování omítek o velikosti max. do 0,5 m², na němž bude ověřena podoba projevů daných zásahů na autentickém podkladním zdivu. Teprve po konstatování zástupce orgánu státní památkové péče, že zvolený způsob odstraňování cementových omítek nepoškozuje původní materiál zdiva hradby, lze tyto práce provést jako celek.

6. Ke zhodnocení dosažení shody materiálového řešení, způsobu a podoby zdění kamenného a cihelného zdiva (kamenného materiálu, vzorků ražených cihel, doplňků, přezdívek, dozdívek, zdění rozsáhlejších úseků zdiva atp.) a k dosažení shody způsobu, struktury, barevnosti a povrchové úpravy spárování, resp. spárovací malty, mezi obnovovanými a původními partiemi hradebních zdí bude proveden vzorek či vzorky dostatečné velikosti na dostupném úseku památky, které budou posouzeny v rámci kontrolního dne, a teprve po konstatování zástupce orgánu státní památkové péče, že vzorek/vzorky odpovídá/odpovídají zmiňovaným vzhledovým požadavkům, lze tyto práce provést jako celek. V pozicích, kde bude realizováno omítnutí líce hradební zdi vápennými omítkovými maltami a retuše, bude nejprve proveden vzorek či vzorky omítek a retuše – včetně barevných retuší vlastního zdiva – dostatečné velikosti na dostupném úseku zdiva, které budou posouzeny v rámci kontrolního dne, a teprve po konstatování zástupce orgánu státní památkové péče, že vzorek/vzorky odpovídá/odpovídají svou strukturou, barevností a povrchovou úpravou dochovaným úsekům s historickými omítkami či v případě retuší barevnosti okolního zdiva, lze tyto práce provést jako celek.

7. Altán II. a navazující sklad nebudou založeny přímo na historickém zdivu parkánové hradební zdi. Základové betonové patky těchto objektů budou založeny buď na distanční konstrukci, dostatečným způsobem oddělující základovou patku od historického zdiva hradby, kdy ve výsledku nedojde k jejich provázání, nebo budou založeny zcela mimo půdorys/hmotu hradební zdi. Upravený návrh založení objektu altánu II. a navazujícího skladu bude předložen orgánu státní památkové péče k posouzení v samostatném správním řízení.

8. Orgánu státní památkové péče bude předložen k posouzení v samostatném správním řízení podrobný návrh ohrazení vstupu do parkánu z ulice Kačení, včetně řešení brány, dále návrh realizace kanalizace - odvodnění prostoru parkánu a návrh realizace zpevněných ploch – mlatových povrchů v parkánu.

Odůvodnění

Bývalý parkán přístupný z ulice Kačení obíhající z obou stran pozemek parc. č. 39 v k. ú. Olomouc-město se nachází na území městské památkové rezervace Olomouc, vyhlášené dne 21.12.1987 výnosem Ministerstva kultury ČSR pod č.j. 16417/87-VI/1, evidována pod identifikačním číslem 1987701 a rejstříkovým číslem 1031 a je také chráněn jako kulturní památka a je zapsán v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky pod rejstříkovým číslem 13789/8-3786 jako součást souboru městského opevnění. Oba úseky hradby jsou vedeny jako samostatné prvky – „hradební zeď 23“ a „hradební zeď 27“. Na tomto území jsou uplatňovány památkové zájmy.

Relikty bývalého městského opevnění jsou kulturní památkou rej. č. 13789/8-3786 ÚSKP ČR. V dané pozici je tvoří hradební zeď 23 a hradební zeď 27. Jedná se o úsek městského opevnění, dvojité hradby vybudované patrně ve druhé polovině 13. století (hlavní hradební zeď) a v pozdním 14. století (parkánová hradební zeď). Hradba sestává z torza vyšší, převážně kamenné hlavní hradební zdi a nižší parkánové (vnější) hradby. Hlavní hradební zeď se táhne od ulice Kačení až k severnímu křídlu areálu Muzea umění Olomouc (objektu čp. 824), kde navazovala na hradební zeď oddělující Předhradí a vlastní město. Torzo parkánové hradby, předstupující před hlavní hradební zeď o cca 7 m, má podnož až po ochoz vyzděnou z lomového kamene a průběžnou předprsní zídku vyzděnou z plných pálených cihel, rozčleněnou vertikálními obdélnými štěrbinovými dovnitř rozevřenými střílnami. Parkánová hradba se rovněž táhne od ulice Kačení a probíhá dále východním směrem pod severním křídlem areálu Muzea umění Olomouc. Obě hradební zdi vykazují různou míru druhotných zásahů do vlastní hmoty i různou míru degradace stavebních konstrukcí a materiálů.

K předmětné žádosti, podané dne 20.02.2025, shromáždil Magistrát města Olomouce, odbor památkové péče (dále jen „správní orgán“) následující podklady:

1. projektovou dokumentaci: „Žádost o vydání závazného stanoviska; projektová dokumentace *Úprava parkánu v rámci projektu SEFO,* 01/2025, DPS; zpracovatel: Šépka architekti, Heyrovského náměstí 7, 162 00 Praha 6; [redacted]
2. písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Olomouci č.j. NPÚ-391/16460/2025 ze dne13.3.2025, které vypracoval odborný pracovník Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Olomouci Mgr.Ondřej Belšík;
3. Usnesení o prodloužení lhůty k vydání závazného stanoviska č.j. SMOL/130876/2025 ze dne 18.3.2025;
4. Výzva k vyjádření žadatele k vyjádření odborné organizace ze dne 18.3.2025;
5. Stanovisko žadatele ze dne 21.3.2025.

Popis navržených prací:

Předmětem předložené žádosti a projektové dokumentace je záměr konzervace středověkých hradebních zdí a stavebních úprav prostorů parkánu v návaznosti na projekt SEFO (Středoevropské fórum Olomouc), a to konkrétně návrh na odstranění objektů kanceláří a dílen, Kačení č.p. 781 – objekty B1 a B3 (v PD se uvádí, že k odstranění objektů A a B2 již bylo vydáno povolení), návrh vlastní konzervace středověkého opevnění, návrh provedení nových objektů v parkánu (schodiště, altány, drobná architektura, ohrazení, mobiliář), návrh provedení elektroinstalace a nových zpevněných mlatových ploch v parkánu. Prostor parkánu má po konzervaci reliktů hradebních zdí a jeho úpravách sloužit jako veřejná „terasa“ připojená k objektu SEFO, resp. má sloužit mimo jiné ke zpřístupnění areálu SEFO ze severu z ulice Kačení.

V rámci zamýšlené obnovy/konzervace reliktů městského opevnění se navrhují následující práce.

V případě parkánové hradební zdi bude terén na vnitřní straně (v parkánu) do jednotné roviny pod úrovní kamenné podezdívky, resp. do jedné úrovně pod parapety štěrbinových střílen. Přesah stabilizace se uvažuje do hloubky 60 cm pod UT (podél zdi se pak uvažuje výkop do hloubky 80 cm pod rovinou finální úrovně terénu). Zásyp výkopu má být proveden zhutněným jílem. Dále se navrhuje vybourání zazdívek (niky střílen – nikoliv střílny samotné), odstranění novodobých omítek (obě strany zdiva v místě dílen), očištění a odsolení líců zdi, dozdění kaveren (vnější líc), přezdění volného nebo vážně poškozeného zdiva (vnitřní líc prolomený střílnami), vysazení a nahrazení lokálně poškozených cihel, doplnění volných spár, dozdění chybějících partií zdiva, ochozu z břidlových kamenů a ploché cihlové koruny dle intaktně dochovaného úseku, sjednocení nových částí s původními restaurátorskou retuší (barevnou nápodobou), přičemž tón nových materiálů (zejména malt) by měl být tmavší.

V případě hlavní hradební zdi by měl být terén na vnější straně (v parkánu) snížen do jednotné roviny a na vnitřní straně upraven dle objektu SEFO (příjezdová komunikace, terasa). Přesah stabilizace se

uvažuje do hloubky 60 cm pod UT (podél zdi se pak uvažuje výkop do hloubky 80 cm pod rovinou finální úrovně terénu). Zásyp výkopu má být proveden zhutněným jílem. Dále se navrhuje odbourání zbytků novodobých nástaveb (dílny, ohradní zdi), vybourání přizdívek (dílny), odstranění novodobých omítek (dílny), očištění a odsolení líců, dozdění kaveren, přezdění volného nebo vážně poškozeného zdiva (volné kamenné zdivo, nároží opěráku, cihelná nadezdívka se stojatou korunou na vnitřní straně), vysazení a nahrazení lokálně poškozených cihel (štít zbouraného domu), doplnění volných spár, ukončení zdiva úseků ve třech různých výškových úrovních respektujících dochovaný stav při nedotčení původní kamenné koruny zřetelné v nadezdívce, dozdění chybějících míst včetně obnovy pochozí koruny se schodištěm, břidlovým zákrytem a cihelnou nadezdívkou v místě torza ohradní zdi z 19. století, rekonstrukce obezdívky čela (lomu) hradby v ulici Kačení, konzervace respektovaných fragmentů omítek a sjednocení nových částí s původními restaurátorskou retuší (barevnou nápodobou), kdy tón nových materiálů (zejména malt) by měl být tmavší.

Podrobné rozepsání jednotlivých navrhovaných kroků pro konkrétní partie hradebních zdí jsou uvedeny v textové i výkresové části projektu *Konzervace středověkého opevnění v rámci projektu SEFO / D.1.1 architektonicko-stavební řešení* (zpracovatel Ing. arch. Jan Dohnal).

Část projektové dokumentace D.1.2. stavebně-konstrukční řešení, technická zpráva se věnuje v kapitole 2.2 založení novostavby objektu SEFO, v kapitole 2.3 se řeší problematika provedení betonových konstrukcí novostavby SEFO, teprve v kapitole 3. jsou řešeny do parkánu nově vkládané stavby schodiště, skladu a dvou altánu.

Schodiště z parkánu na terasu budoucího objektu SEFO je navržena jako monolitická železobetonová konstrukce. Bude zaujímat půdorysný rozměr 1,7 x 15 m a dosahovat výšky 5,145 m. Konstrukci budou tvořit dvě monolitické stěny tl. 200 mm, které budou zároveň zábradlím schodiště. Mezi stěnami bude vetknuta lomená deska schodiště, hlavní podesta a mezipodesta. Lomená deska schodišťového ramene je navržena v tl. 150 mm s nabetonovanými stupni, hlavní podesta a mezipodesta pak v tl. 200 mm. Schodiště má být založeno na plošné desce, resp. na základových pásech šířky 400 mm v nezámrzné hloubce (dle výkresu 1 m). V horní části bude deska schodiště uložena na monolitickou stěnu suterénu novostavby objektu SEFO. K vybudování části stavby nad terénem by měl být použit beton C30/33-XC4-XF1. Základové pásy budou provedeny z prostého betonu C16/20-X0. Pro konstrukci se uvažuje s pohledovou kvalitou PB3.

Sklad je navržený na východním okraji parkánu, je navržen rovněž jako monolitická železobetonová konstrukce v podhledové kvalitě. Půjde o samostatný dilatační celek, který může být realizován též jako prefabrikovaný. Bude mít půdorysný tvar lichoběžníku velikosti 0,7/2,6 x 5,61/5,28 m a o výšce 5,145 od upraveného terénu. Konstrukci budou tvořit obvodové stěny tl. 200 mm vetknuté do monolitické podlahové desky tl. 200 mm. Zastropení je navrženo obousměrně pnutou monolitickou deskou tl. 450 mm vetknutou do obvodových stěn. Po obvodu desky budou provedeny základové pásy šířky 400 mm do nezámrzné hloubky (dle výkresu do hl. 1 m od UT). Pro pohledové části konstrukce by měl být použit beton C30/33-XC4-XF1. Základové pásy budou provedeny z prostého betonu C16/20-X0. Pro konstrukci se uvažuje s pohledovou kvalitou PB3.

V západní části pozemku parkánu by měl být vybudovaný objekt altánu I. Bude sestaven z pěti čtvercových segmentů. Půdorysný rozměr altánu bude 13,2 x 2,64 m a výška 5,15 od UT. Jednotlivé segmenty jsou uvažovány jako prefabrikovaný rám se čtyřmi sloupky a křížícími se oblouky na úhlopříčce. Rámy i střešní deska jsou uvažovány v tl. 100 mm beton C30/33-XC4-XF1 s pohledovou kvalitou PB3. Založení bude plošné na základových patkách nebo pásech z betonu C16/20-X0 do nezámrzné hloubky (1,2 m pod UT). Minimální půdorysný rozměr patek je 400 x 400 m, u pasů se pak předpokládá jednotná šířka 400 mm.

Ve východní části v návaznosti na objekt skladu by měl být vybudovaný objekt altánu II. Jeho konstrukce a založení by mělo být totožné jako v případě altánu I., jen by se jednalo o konstrukci v odlišném půdorysném tvaru (7,92 x 5,28 m o výšce 5,15 m). Altán by sestával z šesti segmentů.

Nové zpevněné plochy parkánu budou tvořené výhradně propustnými štěrkomlatovými plochami, které budou podél obou stran parkánových zdí vyspádovány do středu a odvodňovány kanalizačními vpustmi.

Součástí projektu je rovněž informace o záměru připojení prostoru parkánu na technickou infrastrukturu. V případě kanalizace by mělo dojít k napojení na větev jednotné stoky ozn. CIIIa (KT

600) v ulici Koželužské rekonstruovanou stávající přípojkou nebo na větev ozn. CIIIa2 (BT 500/750) v ulici Kačení novou přípojkou (pozn. tento záměr rekonstrukce kanalizační přípojky byl součástí projektové dokumentace *Přístavba SEFO a související rekonstrukce stávající budovy MUO*, 11/2024, k němuž jsme poskytli písemné vyjádření čj. NPU-391/292/2025 ze dne 22. 1. t. r.).

Napojení na vodovodní řad (TLT 100) je v ulici Kačení stávající přípojkou (PE25). HUV a vodoměr je umístěn ve vodoměrné šachtě v SZ koutě parkánu.

Navrhuje se odpojení a zrušení stávající plynové přípojky (NTL PE/50) ukončené HUP a plynoměrem v rušeném objektu ozn. A, napojené na plynovod (NTL PE/100) v ulici Kačení.

V rámci silnoproudé elektroinstalace se navrhuje napojení na podzemní vedení stávající přípojkou vedenou z ulice Kačení pozemkem p.č.13 k přípojkové skříni umístěné na vnitřním líci hlavní hradby v místě vybouraného domu.

V rámci silnoproudé techniky se pak řeší záměr osvětlení parkánu. Parkán má být osvětlen převážně nepřímo, a to jednak asymetricky svítícími zemními svítidly osvětlujícími zeď za vloženými tělesy (mobiliářem) a jednak liniovými zemními svítidly osvětlujícími zeď a klenby altánů. Projekt řeší i návrh osvětlení příjezdové cesty k parkovišti a k depozitáři na pozemku jižně od hlavní hradební zdi, tedy části záměru novostavby SEFO. Tato část má být osvětlena odrazem od osvětlené parkánové zdi. Chodníky podél příjezdové cesty mají být osvětleny sloupkovými svítidly. Všechna svítidla budou mít LED světelný zdroj. Osvětlení bude připojeno k rozvaděči R_SEFO v rozvodně hlavního objektu, případně k rozvaděči podružnému rozvaděči R_SEFO. Způsob připojení bude upřesněn v další části. Svítidla budou připojena k síti NN. Vedení ke svítidlům umístěních v zemi bude ve výkopu, v hloubce min. 70 cm pod terénem. Jednotlivé typy svítidel (koncových prvků) jsou pak uvedeny ve výkresové části projektové dokumentace.

V části projektové dokumentace A. Průvodní zpráva uvádí, že součástí projektu je i záměr odstranění objektů kanceláří a dílen, Kačení č.p. 781 – objekty B1 a B3, ale k tomu jsem se už pozitivně vyjadřovali v písemném vyjádření č. j. NPU-391/69522/2024 ze dne 29. 7. 2024 a orgán státní památkové péče v dané věci vydal podmínečně přípustné závazné stanovisko čj. MOL/331130/2024/OPP/KO, sp. zn. S-SMOL/320222/2024/OPP ze dne 12. 8. 2024.

Ve smyslu ustanovení § 14 odst. 4 zákona o státní památkové péči bylo ve věci vydáno písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Olomouci, kde je uvedeno, cituje se: „Národní památkový ústav jako odborná organizace státní památkové péče na základě prostudování předložených podkladů a znalosti situace konstatuje, že **zamýšlené práce nebudou v rozporu se zájmem ochrany výše uvedených kulturně - historických hodnot za těchto podmínek:**

1. Po odbourání objektů A, B1, B2 a B3 a zjištění skutečného stavu, rozsahu, míry a podoby zachování hradebních zdí bude revidován a upraven projekt obnovy / konzervace těchto úseků hradeb a bude předložen orgánu státní památkové péče k posouzení ve správním řízení.

2. Orgánu státní památkové péče bude předložen k posouzení ve správním řízení návrh obnovy / záměr restaurování kamenné klíčové střílny vsazené do původní štěrbinové střílny v parkánové hradební zdi a podrobný návrh obnovy dalších řemeslných kamenických článků vložených do hlavní hradební zdi.

3. Orgánu státní památkové péče bude předložen návrh statických opatření za účelem snížení zemního tlaku na hlavní hradební zeď na jejím východním okraji v pozici řezu E - E, případně dalších navazujících úseků v pozici řezů F - F a G - G dle projektové dokumentace.

4. Před zamýšleným celkovým odstraněním novodobých tvrdých cementových omítek a nástřiků nanesených na hradební zdi bude realizován kontrolní vzorek odstraňování omítek o velikosti do cca 0,5 m^2, na němž bude ověřena podoba projevů daných zásahů na autentickém podkladním zdivu. Tento vzorek a způsob odstraňování omítek bude posouzen rámci kontrolního dne, a teprve po konstatování zástupce orgánu státní památkové péče, že zvolený způsob odstraňování omítek nepoškozuje původní materiál zdiva hradby, lze tyto práce provést jako celek.

5. Ke zhodnocení dosažení shody materiálového řešení, způsobu a podoby zdění kamenného a cihelného zdiva (kamenného materiálu, vzorků ražených cihel, doplňků, přezdívek, dozdívek, zdění rozsáhlejších úseků zdiva atp.) a k dosažení shody způsobu, struktury, barevnosti a povrchové úpravy spárování, resp. spárovací malty, mezi obnovovanými a původními partiemi hradebních zdí bude

proveden vzorek či vzorky dostatečné velikosti na dostupném úseku památky, které budou posouzeny v rámci kontrolního dne, a teprve po konstatování zástupce orgánu státní památkové péče, že vzorek/vzorky odpovídá/odpovídají zmiňovaným vzhledovým požadavkům, lze tyto práce provést jako celek. V pozicích, kde bude realizováno omítnutí líce hradební zdi vápennými omítkovými maltami a retuše, bude nejprve proveden vzorek či vzorky omítek a retuše – včetně barevných retuší vlastního zdiva – dostatečné velikosti na dostupném úseku zdiva, které budou posouzeny v rámci kontrolního dne, a teprve po konstatování zástupce orgánu státní památkové péče, že vzorek/vzorky odpovídá/odpovídají svou strukturou, barevností a povrchovou úpravou dochovaným úsekům s historickými omítkami či v případě retuší barevnosti okolního zdiva, lze tyto práce provést jako celek.

6. Altán II. a navazující sklad nebudou založeny přímo na historickém zdivu parkánové hradební zdi. Základové betonové patky těchto objektů budou založeny buď na distanční konstrukci, dostatečný způsobem oddělující základovou patku od historického zdiva hradby, kdy ve výsledku nedojde k jejich provázání, nebo budou založeny zcela mimo půdorys/hmotu hradební zdi. Upravený návrh založení objektu altánu II. a navazujícího skladu bude předložen orgánu státní památkové péče k posouzení ve správním řízení.

7. Orgánu státní památkové péče bude předložen k posouzení ve správním řízení podrobný návrh ohrazení vstupu do parkánu z ulice Kačení, včetně řešení brány, dále návrh realizace kanalizace / odvodnění prostoru parkánu a návrh realizace zpevněných ploch – mlatových povrchů v parkánu.

Zdůvodnění:

Předložená žádost a projektová dokumentace navazuje na již dříve projednávaný záměr demolice objektů kanceláří a dílen ul. Kačení č.p. 781 a záměr výstavby objektu SEFO (Středoevropské fórum Olomouc). I když se v části nyní posuzované projektové dokumentace *A. Průvodní zpráva* uvádí, že součástí projektu je záměr odstranění objektů kanceláří a dílen, Kačení č.p. 781 – objekty B1 a B3, a že k odstranění objektů A a B2 již bylo vydáno povolení, k této věci jsme se však jako k celku již pozitivně vyjadřovali v písemném vyjádření č. j. NPU-391/69522/2024 ze dne 29. 7. 2024 a orgán státní památkové péče v dané věci vydal podmínečně přípustné závazné stanovisko čj. SMOL/331130/2024/OPP/KO, sp. zn. S-SMOL/320222/2024/OPP ze dne 12. 8. 2024, kdy byla akceptována demolice všech uvedených objektů A, B1, B2 a B3. Proto se k této problematice jako k novému záměru nebudeme vyjadřovat.

Základním obsahem písemného vyjádření odborné organizace státní památkové péče k následné projektové dokumentaci (podle § 14 odst. 5 zákona o státní památkové péči) by měla být otázka respektování předchozího závazného stanoviska, a to zejména z hlediska splnění jeho omezujících podmínek. Po prostudování předložené žádosti a projektové dokumentace je možné konstatovat, že jedna z podmínek – podmínka č. 2 – závazného stanoviska čj. SMOL/331130/2024/OPP/KO, sp. zn. S-SMOL/320222/2024/OPP ze dne 12. 8. 2024 byla zohledněna.

V uvedeném závazné stanovisku orgán státní památkové péče stanovil následující podmínky:

„*1. Samotné odstraňování kanceláří a dílen bude prováděno pouze ručně, nikoli za použití těžké techniky. 2. Před zahájením bouracích prací bude správnímu orgánu předložena v samostatném správním řízení dokumentace konzervace hradeb, při kterém nebudou použity OSB desky ani asfaltové pásy.*“ Správnímu orgánu byla předložena k posouzení v samostatném správním řízení dokumentace konzervace hradeb, v jejímž rámci níž nejsou navrhovány k použití OSB desky a ani asfaltové pásy. Podmínka č. 1 se týká samotné realizace bouracích prací, které ještě neproběhly a ani neprobíhají.

Předložená projektová dokumentace navazuje také na studii *Středoevropské fórum Olomouc*, 10/2021, zpracovatel: [redacted] k níž vydal Krajský úřad Olomouckého kraje podmínečně přípustné rozhodnutí čj. KUOK 121583/2022, sp. zn. KÚOK/115384/2022/OSKPP/7928 ze dne 28. 11. 2022. Posuzovaného záměru se přitom týkají podmínky č. 2, 4 a 7 rozhodnutí. Podmínka č. 2 stanovuje: „*Bude realizován statický průzkum objektů kulturních památek či jejich částí dotčených realizací zamýšlených prací (objektu nynějšího Muzea umění Olomouc ul. Denisova č. 824/47 a hradeb) za účelem upřesnění případných stabilizačních zásahů na těchto stavbách v souvislosti s budováním novostavby Středoevropského fóra v Olomouci. Případný návrh stabilizace předmětných objektů zohlední základní zásady stávající památkové péče při obnově historických staveb, a to úsilí o provedení obnovných prací s co nejmenší mírou zásahů do jejich dochovaných*

historických stavebních konstrukcí a dále požadavky na kompatibilitu těchto prací a zejména vratnost.“ Podmínka č. 4 stanovuje: „*Bude realizována specializovaná stavebně-historická analýza (vyhodnocení) jednoznačněji určující přesný rozsah dochování kulturní památky městského opevnění rej. č. 13789/8-3786 ÚSKP ČR v severní části areálu (parc. č. st. 39, k. ú. Olomouc-město) a tedy i možnost jeho obnovy či ověření možností realizace prostupů mezi parkánem a prostory stávající proluky, a dále bude realizována archeologická sondáž (výzkum) v předmětné lokalitě za účelem ověření možnosti založení zamýšlených staveb a k ověření možnosti případných úprav stávajícího terénu parkánu.*“ Podmínka č. 7 stanovuje: „*Terénní úpravy (resp. zvyšování úrovně terénu v zahradách) a novostavba, resp. doplňkové stavby v rámci dvorků, zahrad a parkánu nebudou stavebně či vlastní hmotou navazovat přímo na severní hlavní hradební zeď či parkánovou zídku původního městského opevnění, ale budou odsunuty/odsazeny od hradeb.*“

Po prostudování předložené žádosti a projektové dokumentace je možné konstatovat, že tyto podmínky byly zčásti zohledněny.

Co se týče podmínky č. 2, součástí předložené projektové dokumentace je statický posudek hradebních zdí, který konstatoval nutnost provedení statických opatření u či na hlavní hradební zdi v pozici řezu E - E. Součástí posudku je také informace o možných zásazích v terénu nebo přímo na stavební památce, avšak pouze v obecné rovině. Jelikož tato část podmínky č. 2 – návrh stabilizace – není dostatečně konkrétní, proto v našem písemném vyjádření uplatňujeme podmínku č. 3 (zdůvodnění vizte níže).

Podmínka č. 4 dosud není formálně splněna, i když požadované materiály a výstupy již v této době odborná organizace státní památkové péče má k dispozici (tyto materiály nejsou součástí předložené projektové dokumentace a tedy nejsou ani předmětem správního řízení). NPÚ ÚOP v Olomouci má k dispozici *Stavebněhistorický průzkum hradby, Olomouc, Kačení 14/Denisova 37 až 43*. Archaia Brno z.ú. 2024 a také *Závěrečnou zprávu o provedení záchranného archeologického výzkumu. Olomouc. Denisova ulice (parc. č. 254, 456, 457, 459), Kačení ulice (parc. č. 39). Sondy S 1-S 10*. Olomouc 2023, tj. požadovanou stavebněhistorickou analýzu dotčené části kulturní památky městského opevnění rej. č. 13789/8-3786 ÚSKP ČR a výsledek požadované archeologické sondáže k ověření možnosti založení zamýšlených staveb a k ověření možnosti případných úprav stávajícího terénu parkánu.

Podmínka č. 7 je podle našeho názoru splněna pouze částečně. V rámci parkánu se nenavrhuje případné zvýšení terénu, naopak úroveň terénu by měla být upravena do podoby bližší původnímu řešení z doby vzniku/výstavby památky. Co se týče doplňkových staveb v parkánu, ty svou hmotou nad úrovní terénu sice nemají navazovat na hradební zdi a měly by být odsezeny od jejich hmoty, nikoliv však pod úrovní terénu. Minimálně stavba altánu II. (vizte např. výkres D.3.1.1 / Návrh nových objektů – půdorys, příčné řezy a zpevněné plochy) a patrně i navazujícího objektu skladu mají mít základové patky založené přímo na vystoupení kamenné části (původně ochozu) parkánové zdi, což je podle našeho názoru v rozporu s výše uvedenou podmínkou. Proto v našem písemném vyjádření uplatňujeme podmínku č. 6 (zdůvodnění vizte níže).

Ad 1. Předložená projektová dokumentace v části týkající se konzervační obnovy reliktu městského opevnění obsahuje řadu podrobných informací o zamýšlených zásazích na zdivu hradeb, jejich doplňování, přezdívání uvolněných částí zdiva, o materiálech navrhovaných k obnově, o obnově spárování a omítek, o retuši povrchů atd., a to například včetně informací o vybourávání předpokládaných zazdívek nik střílen parkánové zídky v její východní partii. Avšak v současné době, kdy hmota parkánové zídky je pojata do staveb B1 a B3 – stejně jako jiné úseky obou hradebních zdí jsou pojaty do navazující zástavby –, není zřejmé, do jaké míry je tato parkánová zídka dochována, zda se střílny opravdu nachází v předpokládaných pozicích, nebo je zde skryta odlišná nálezová situace. Z důvodu zohlednění zásady *šetrnosti v přístupu k dochované historické substanci* kulturní památky (dochované materiály a konstrukce jako nositelé kulturně-historických a dokumentárních hodnot by neměly být měněny, bezdůvodně ani neuváženě odstraňovány a nahrazovány kopiemi, novotvary či nekompatibilními materiály, do jejich hmoty by nemělo být nadměrně či nevratně zasahováno atp.), zásady *věrohodnosti ztvárnění* stavební památky či jejích jednotlivých částí / konstrukcí (tj. památka jako řemeslné či umělecké dílo a zároveň historicky vzniklý útvar v sobě nese dobové rysy estetických, výtvarných i technologických postupů, dokumentární funkce/hodnoty, které nesmí být při obnově deformovány nepromyšlenými či přímo svévolnými účelovými interpretacemi či materiály atp.), ale také dokumentární a vypovídací hodnoty památky je nutné, aby byl skutečný stav

– podoba a rozsah – zachování předmětných úseků hradebních zdí po odbourání jednotlivých nehodnotných staveb ověřen, upřesněn a projekt na základě těchto zjištění revidován a předložen orgánu státní památkové péče k posouzení ve správním řízení. Pokud by tyto skutečnosti byly opomenuty, hrozilo by nejen nežádoucí nadměrné zasahování do dochované historické materie památky, ale rovněž i nepodložené zasahování do její dochované podoby (falšování) a znehodnocení jejích dokumentárních funkcí.

Ad 2. Tato podmínka je uplatněna z důvodu absence přesných a jednoznačných informací ve věci zamýšlených prací, kdy není možné objektivním způsobem posoudit eventuální pozitivní přínos, neutrální nebo negativní dopad neurčitě vymezených zásahů na kulturně-historické hodnoty chráněného statku. V případě bezvýhradné akceptace takto neurčitých prací, resp. prací bez jejich jednoznačného popisu a vymezení, by bylo možné provést jakékoliv úpravy, tj. i takové, které by s sebou mohly nést negativní zásah do kulturně-historických hodnot předmětné kulturní památky, což je nežádoucí. V projektové dokumentaci se navíc uvádí, že k obnově klíčové střílny vsazené do parkánové hradební zdi by měl být vypracován návrh k restaurování, stejně jako k některým dalším kamenickým článkům. Návrh/návrhy je však třeba předložit orgánu státní památkové péče k posouzení ve správním řízení.

Ad 3. Tato podmínka je uplatněna rovněž z důvodu absence přesných a jednoznačných informací ve věci zamýšlených prací, kdy není možné objektivním způsobem posoudit eventuální pozitivní přínos, neutrální nebo negativní dopad neurčitě vymezených zásahů na kulturně-historické hodnoty chráněného statku. V části projektové dokumentace *Konzervace středověkého opevnění v rámci projektu SEFO / stavebně-konstrukční řešení*, 11/2024, zak. č. 24-1810-42, zpracovatel: [redacted], byla vyhodnocena stabilita hlavní hradební zdi v předmětném úseku řezu E - E jako nedostatečná a doporučuje se upravení založení pomocných objektů SEFO (vložení betonové plomby, případně kotvení zdiva hlavní hradby k novostavbě SEFO, což však považujeme za nevhodné). V pozici řezů F - F a G - G se pak uvádí blíže neurčené posílení krajního pásu podkladního betonu o cca 200 mm. Jelikož projektová dokumentace tyto skutečnosti nijak blíže nespecifikuje, není možné objektivně posoudit jejich dopad na kulturně-historické hodnoty chráněného statku, proto požadujeme předložení konkrétního a dostatečně podrobného návrhu statických opatření za účelem snížení zemního tlaku na hlavní hradební zeď orgánu státní památkové péče k posouzení ve správním řízení.

Ad 4. Daná podmínka je uplatněna z důvodu zohlednění zásady *šetrnosti v přístupu k dochované historické substanci*. Je třeba prvně ověřit, jestli bude reálné odstranit tvrdou omítku bez poškození líce historického zdiva, tj. je třeba zabránit eventuálnímu riziku poškození autentického historického zdiva hradby v případech, kdy by odstraňování tvrdých omítek mělo vést k destrukci líce zdiva. Pokud by takové riziko hrozilo, musí se zvolit jiné řešení a koncepce konzervace hradební zdi, kdy by eventuální celoplošné odstranění tvrdých omítek bylo odloženo do doby, až budou vyvinuty takové technologie, které s sebou neponesou riziko poškození podkladního zdiva. Nevhodné vlastnosti spojené s tvrdými neprodyšnými omítkami, projevující se na samotné konstrukci hradební zdi, by pak musely být řešeny lokálními zásahy, např. lokálním odstraněním pouze odpouklých či nesoudržných omítkových vrstev nebo lokálním navrtáním „spár“ k odvedení vlhkosti ze zdiva atp.

V dané souvislosti upozorňujeme, že při odsouhlasení vzorku odstraňování omítek zástupcem orgánu státní památkové péče je třeba zajistit přítomnost zástupce odborné organizace státní památkové péče, tj. NPÚ, ú. o. p. v Olomouci, a to v souladu s ustanovením § 29 odst. 3 zákona o státní památkové péči, kde se stanovuje, že obecní úřad obce s rozšířenou působností se při plnění svých úkolů opírá o odbornou pomoc odborné organizace státní památkové péče.

Ad 5. Tyto požadavky vycházejí ze zásady *věrohodného ztvárnění* dotčených stavebních konstrukcí památky, tj. z potřeby nedeformovat hodnoty stavby svévolnými interpretacemi nebo nevhodně použitými materiály, a ze zásady *celistvé interpretace* obnovované konstrukce či části památky, kdy by veškeré úpravy měly respektovat její celkový charakter a vyznění. Posuzovaná žádost a projektová dokumentace sice v daných problematikách obsahuje konkrétní informace o vlastním záměru obnovy či provedení popisovaných konstrukcí a předpokládá vzorkování doplňků, některé části záměru však mají návrhovou podobu bez bližší specifikace. Proto aby bylo možné objektivním způsobem posoudit

dopad zamýšlených prací na kulturně-historické hodnoty památky a aby bylo takovéto posouzení vzorků vymahatelné, je nutné uplatnit výše uvedenou podmínku.

V dané souvislosti upozorňujeme, že při posouzení vzorků, přijatelnosti či nepřijatelnosti navrhovaných řešení v rámci kontrolního dne, je třeba zajistit přítomnost zástupce/zástupců odborné organizace státní památkové péče, tj. NPÚ, ú. o. p. v Olomouci, a to v souladu s ustanovením § 29 odst. 3 zákona o státní památkové péči, kde se stanovuje, že obecní úřad obce s rozšířenou působností se při plnění svých úkolů opírá o odbornou pomoc odborné organizace státní památkové péče.

Ad 6. Realizace nových objektů v prostoru parkánu – vyjma schodiště – byla sice připuštěna již dříve v rámci rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje čj. KUOK 121583/2022, sp. zn. KÚOK/115384/2022/OSKPP/7928 ze dne 28. 11. 2022, v tehdy posuzované a orgánem státní památkové péče připuštěné studii novostavby SEFO však nebyly řešeny některé detaily záměru, mimo jiné založení nových objektů, k němuž uplatňujeme výše uvedenou podmínku.

Co se týká nově navrhovaného schodiště, které má propojit prostory parkánu s novostavbou SEFO, toto řešení hodnotíme jako příznivější ve vztahu k dotčené kulturní památce, protože ve studii bylo navrhováno proražení hradby od její dochované koruny po úroveň terénu v parkánu. V reakci na tento návrh orgán státní památkové péče Krajský úřad Olomouckého kraje v citovaném rozhodnutí stanovil podmínku: „*4. Bude realizována specializovaná stavebně-historická analýza (vyhodnocení) jednoznačněji určující přesný rozsah dochování kulturní památky městského opevnění rej. č. 13789/8-3786 ÚSKP ČR v severní části areálu (parc. č. st. 39, k. ú. Olomouc-město) a tedy i možnost jeho obnovy či ověření možností realizace prostupů mezi parkánem a prostory stávající proluky, a dále bude realizována archeologická sondáž (výzkum) v předmětné lokalitě za účelem ověření možnosti založení zamýšlených staveb a k ověření možnosti případných úprav stávajícího terénu parkánu.*“

Stavebněhistorický průzkum hradby, Olomouc, Kačení 14/Denisova 37 až 43. Archaia Brno z. ú. 2024 prokázal kompaktní dochování hlavní hradební zdi v místě plánovaného průrazu, proto takovýto zásah není možné z hlediska zásady *šetrnosti v přístupu k dochované historické substanci* na tak cenné kulturní památce akceptovat. Případné připuštění průrazu by vedlo k jednoznačnému poškození kulturně-historických hodnot chráněného statku. Navrhované schodiště se takovému zásahu vyhne a památku v pozici „prostupu“ překlene. Navíc hmota hlavní hradební zdi je zde dochována v nejnižší výšce / úrovni, ve srovnání s jejími dalšími partiemi. Těleso schodiště by tedy nemělo nijak zasáhnout do hmoty hradby, do jejích dochovaných historických zděných konstrukcí, a neměla by ani nijak významně vystupovat nad úroveň celého parkánu.

Krajský úřad Olomouckého kraje v citovaném rozhodnutí dále stanovil podmínku č. 7: „*Terénní úpravy (resp. zvyšování úrovně terénu v zahradách) a novostavba, resp. doplňkové stavby v rámci dvorků, zahrad a parkánu nebudou stavebně či vlastní hmotou navazovat přímo na severní hlavní hradební zeď či parkánovou zídku původního městského opevnění, ale budou odsunuty/odsazeny od hradeb.*“ Záměr založení stavby altánu II. a patrně i navazujícího objektu skladu, kdy základové patky mají být založené přímo na vystoupení kamenné části (původně ochozu) parkánové zdi, je podle našeho názoru v rozporu s touto podmínkou. Proto v souladu s tímto konstatování uplatňujeme v našem písemném vyjádření podmínku č. 6.

Podmínka je uplatněna dále z důvodu zohlednění zásady *šetrnosti v přístupu k dochované historické substanci*. Z výkresové dokumentace – např. D.3.1.1 / Návrh nových objektů – půdorys, příčné řezy a zpevněné plochy – vyplývá, že minimálně altán II. by měl mít základové patky založené přímo na zesílené kamenné části (původně ochozu) parkánové zdi, která je nyní pod úrovní terénu. Vzhledem ke skutečnosti, že projekt navrhuje rehabilitaci dochovaného torza hradebních zdí a počítá s odstraněním nehodnotných novodobých stavebních konstrukcí, které byly v průběhu historie na hradební zdi nastavěny nebo k nim připojeny, je nevhodné, aby byl takový přístup – opětovné nastavění novodobých stavebních konstrukcí či provázání takovýchto konstrukcí s historickým zdivem kulturní památky – znovu opakován. Navíc při přímém nazdění betonových patek na historické zdivo parkánové hradební zdi by v budoucnu, při případném odstraňování těchto přidaných novodobých konstrukcí, reálně hrozily nadbytečné zásahy do původní materie památky a její nežádoucí poškození. Proto je třeba, aby betonové základové patky altánu nebyly založeny přímo na historickém zdivu parkánové zdi, ale aby byly založeny buď na distanční konstrukci, kdy ve výsledku nedojde k provázání patek s historickým zdivem hradby, nebo mimo půdorys/hmotu parkánové hradební zdi.

Co se týká navrhovaného mobiliáře (artefaktů/soch) v rámci parkánu, předpokládáme, že se bude jednat o volně ložené movité věci bez pevného základu, tedy nikoliv o stavbu, kdy k takovýmto volně umístěným prvkům ustanovení § 14 zákona o státní památkové péči neumožňuje se vyjádřit, resp. umístění prvků omezit. Pro vhodnější prezentaci kulturní památky – reliktů městského opevnění – však doporučujeme co největší prostorové uvolnění plochy parkánu, kdy takovéto řešení by bylo bližší původní podobě a funkčnímu určení parkánu a přispělo by k posílení jeho kulturně-historických hodnot.

Ad 7. Tato podmínka je uplatněna z důvodu absence dostatečně konkrétních informací k zamýšleným pracím, kdy není možné objektivním způsobem posoudit jejich eventuální pozitivní, neutrální či negativní dopad na hodnoty chráněného statku. Proto požadujeme předložení dostatečně konkrétního návrhu (např. dalšího stupně projektové dokumentace) k posouzení ve správním řízení. Bezvýhradnou akceptací svým způsobem neurčitých prací by mohlo hrozit poškození chráněného statku, což považujeme za nežádoucí.

Snížení stávajícího terénu v parkánu do úrovně parapetů štěrbinových střílen parkánové hradební zídky, resp. do úrovně kamenné části této hradební zdi, je možné. Archeologické sondáže prokázaly, že se jedná o recentní navážky, vizte *Závěrečná zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu. Olomouc. Denisova ulice (parc. č. 254, 456, 457, 459), Kačení ulice (parc. č. 39). Sondy S 1-S 10*. Olomouc 2023, kdy by takováto úprava neměla podle našeho názoru vést k eventuálnímu snížení či poškození kulturně-historických hodnot chráněného statku.“

Písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče bylo, podle ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu, zasláno elektronicky v kopii k vyjádření žadateli ze dne 18.3.2025 se sdělením, že eventuální vyjádření k předmětné věci je možno podat do 31.3.2025. Žadatel k písemnému vyjádření odborné organizace státní památkové péče dne 21.3.2025 písemně sdělil, že se všemi podmínkami souhlasí.

Současně dne 18.3.2025 vydal správní orgán Usnesení o prodloužení lhůty k vydání závazného stanoviska č.j. SMOL/130876/2025.

Správní orgán posoudil předloženou žádost o vydání závazného stanoviska včetně projektové dokumentace, vyjádření odborné organizace státní památkové péče i stanovisko žadatele k tomuto vyjádření a dospěl k názoru shodným s názorem odborné organizace, že účelem prohlášení městské památkové rezervace Olomouc podle výnosu Ministerstva kultury ČSR „*je zabezpečit zvýšenou ochranu významným historickým urbanistickým celkům a dokladům lidské činnosti, zajistit potřebnou péči o jejich zachování, obnovu a prezentaci...*“, prohlášením se také „*zabezpečuje zvýšená ochrana tomuto historicky nejvýznamnějšímu a nejlépe dochovanému urbanistickému souboru na Moravě, který ve své bohaté prostorové skladbě zahrnuje vynikající soubory monumentální architektury, opevnění, měšťanských domů i plastik dokládajících jeho tisíciletý stavební vývoj od raného středověku až po vysoce hodnotná díla architektury 20. století*“. Jako vlastní předmět památkové ochrany v městské památkové rezervaci se pak v uvedeném výnosu vyjmenovávají například historický půdorys a jemu odpovídající prostorová a hmotová skladba, městské interiéry jako takové včetně povrchu komunikací, jednotlivé plochy sídla, hlavní městské dominanty v dálkových i blízkých pohledech, nemovité kulturní památky či soubory a prostory dotvářející prostředí rezervace apod. Pro stavební činnost v rezervaci jsou pak stanoveny konkrétní podmínky (viz § 5 výnosu). Zde se například uvádí, že při nové výstavbě je třeba dbát architektonický vztahů ke kulturním památkám i jejich souborům, navazovat na jejich objemovost a prostorovou skladbu i prostředí a dotvářet jejich celky přiměřenými prostředky současné architektonické tvorby, že všechny úpravy městských prostorů musí být v souladu s historickým prostředím rezervace atp.

Mezi chráněné hodnoty předmětné kulturní památky patří mimo hmotu / základní historické stavební konstrukce, její urbanistické zasazení do historického jádra města, dochovaný stav včetně podstatných vrstev přidaných v průběhu historického vývoje památky. Jedná se o jeden z nejcennějších dochovaných úseků reliktů městského opevnění, který i přes dílčí, ale také zásadnější mladší stavební

zásahy ve své hmotě nese důležité dokumentární informace o původní podobě fortifikačního systému středověkého města.

Správní orgán se při posuzování předložené žádosti zabýval především vyhodnocením podmínek stanovených k provedení prací v rozhodnutí krajského úřadu č. j. KUOK 121583/2022 ze dne 28.11.2022 (dále jen „rozhodnutí krajského úřadu“).

V rozhodnutí krajského úřadu je uvedeno 7 podmínek, přičemž 3 podmínky se týkají prací spojených s parkánem – dvou hradebních zdí, které jsou předmětem tohoto řízení. Správní orgán se z tohoto důvodu zabýval právě jimi.

Pro úplnost a lepší orientaci zde správní orgán uvádí i identifikaci kulturních památek:

- „Fragment středověké hradby“ se nachází pod západní obvodovou zdí domu č. p. 824 a původně chránil jádro města na severovýchodní straně a odděloval ho od hradního okrsku. Na jižní straně navazovala na hradbu dnes zaniklá Nová brána. Hradba byla vybudována zřejmě v poslední třetině 15. století z drobných kusů břidlice a úlomků cihel na bílou vápennou maltu. Dochovaná část měřila 14 m a byla vysoká 3m. Při výstavbě západní budovy muzea byla z větší části zbourána. V katalogovém listu nemovité kulturní památky je odkaz i na pozdně gotickou čtvercovou věž. V Ústředním seznamu kulturních památek České republiky je tento úsek hradby veden pod rejstříkovým číslem 11428/9-27.

- Bývalý parkán přístupný z ulice Kačení obíhající z obou stran pozemek parc. č. 39 v k. ú. Olomouc-město je rovněž chráněn jako kulturní památka a je zapsán v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky pod rejstříkovým číslem 13789/8-3786 jako součást souboru městského opevnění. Oba úseky hradby jsou vedeny jako samostatné prvky – „hradební zeď 23“ a „hradební zeď 27“.

Nyní předložená žádost řeší pouze úpravy parkánu. Podmínky uvedené ve výroku rozhodnutí krajského úřadu se vztahují k oběma kulturním památkám, případně je uvedeno, o kterou hradbu se jedná.

Podmínka č. 2 z rozhodnutí krajského úřadu: „*Bude realizován statický průzkum objektů kulturních památek či jejich částí dotčených realizací zamýšlených prací (objektu nynějšího Muzea umění Olomouc ul. Denisova č. 824/47 a hradeb) za účelem upřesnění případných stabilizačních zásahů na těchto stavbách v souvislosti s budováním novostavby Středoevropského fóra v Olomouci. Případný návrh stabilizace předmětných objektů zohlední základní zásady stávající památkové péče při obnově historických staveb, a to úsilí o provedení obnovných prací s co nejmenší mírou zásahů do jejich dochovaných historických stavebních konstrukcí a dále požadavky na kompatibilitu těchto prací a zejména vratnost*“.

Zde správní orgán vyhodnotil podmínku jako formálně splněnou, neboť statický posudek je součástí předložené žádosti. Správní orgán se zde ztotožnil s názorem odborné organizace, která zapracování této podmínky zdůvodnila ve svém vyjádření následovně, cit.: „*...statický posudek hradebních zdí, který konstatoval nutnost provedení statických opatření u či na hlavní hradební zdi v pozici řezu E-E. Součástí posudku je také informace o možných zásazích v terénu nebo přímo na stavební památce, avšak pouze v obecné rovině. Jelikož tato část podmínky č. 2 – návrh stabilizace – není dostatečně konkrétní, proto v našem písemném vyjádření uplatňujeme podmínku č. 3*“. Správní orgán souhlasí s tím, že zde chybí konkretizace zásahů včetně všech podrobností, překlopil podmínku odborné organizace i do svého závazného stanoviska jako **podmínku č. 1.**

Podmínka č. 4 z rozhodnutí krajského úřadu: „*Bude realizována specializovaná stavebně-historická analýza (vyhodnocení) jednoznačněji určující přesný rozsah dochování kulturní památky městského opevnění rej. č. 13789/8-3786 ÚSKP ČR v severní části areálu (parc. č. st. 39, k. ú. Olomouc-město) a tedy i možnost jeho obnovy či ověření možností realizace prostupů mezi parkánem a prostory stávající proluky, a dále bude realizována archeologická sondáž (výzkum) v předmětné lokalitě za účelem ověření možnosti založení zamýšlených staveb a k ověření možnosti případných úprav stávajícího terénu parkánu*“.

Tato podmínka ukládá provedení dvou průzkumů. První z nich se týká stavebně-historické analýzy přesného rozsahu kulturní památky – parkánových hradeb. Druhý průzkum, který krajský úřad stanovil je archeologický výzkum lokality této kulturní památky s cílem ověření možnosti založení nových staveb a rovněž ověření případných možností úprav terénu.

Odborná organizace ve svém písemném vyjádření k vyhodnocení této podmínky uvedla, cit.: „*Podmínka č. 4 dosud není formálně splněna, i když požadované materiály a výstupy již v této době odborná organizace státní památkové péče má k dispozici (tyto materiály nejsou součástí předložené projektové dokumentace a tedy nejsou ani předmětem správního řízení). NPÚ ÚOP v Olomouci má k dispozici Stavebněhistorický průzkum hradby, Olomouc, Kačení 14/Denisova 37 a 43. Archaia Brno z.ú. 2024 a také Závěrečnou zprávu o provedení záchranného archeologického výzkumu. Olomouc. Denisova ulice (parc. č. 254, 456, 457, 459), Kačení ulice (parc. č. 39). Sondy S 1-S 10. Olomouc 2023 tj. požadovanou stavebněhistorickou analýzu dotčené části kulturní památky městského opevnění rej. č. 13789/8-3786 ÚSKP ČR a výsledek požadované archeologické sondáže k ověření možnosti založení zamýšlených staveb a k ověření možnosti případných úprav stávajícího terénu parkánu.*“.

Správní orgán zasílal písemné vyjádření odborné organizace žadateli k vyjádření. V tomto vyjádření žadatele je uvedeno pouze, cit.: „*Žadatel s podmínkami NPÚ souhlasí, k vyjádření NPÚ nemá připomínky.*“. Správní orgán tak neobdržel informace od žadatele o těchto průzkumech ani průzkumy samotné. Podmínku č. 4 správní orgán proto vyhodnotil jako nesplněnou a znovu ji uložil ve svém závazném stanovisku, jako **podmínku č. 2.**

Správní orgán však upozorňuje žadatele na to, že pokud bude po provedení požadovaných průzkumů zjištěný skutečný stav a rozsah kulturní památky jiný, než se nyní předpokládá, může to vést k nezbytné úpravě navržených prací.

Podmínka č. 7 z rozhodnutí krajského úřadu: „*Terénní úpravy (resp. Zvyšování úrovně terénu v zahradách) a novostavba, resp. Doplňkové stavby v rámci dvorků, zahrad a parkánu nebudou stavebně či vlastní hmotou navazovat přímo na severní hlavní hradební zeď či parkánovou zídku původního městského opevnění, ale budou odsunuty/odsazeny od hradeb.*“.

Správní orgán se i v tomto bodě shoduje s názorem odborné organizace, totiž že tato podmínka nebyla splněna, neboť stavba altánu II a zřejmě i navazujícího objektu skladu mají mít základové patky založené přímo na vystoupení kamenné části parkánové zdi. Z tohoto důvodu správní orgán znovu uložil podmínku již dříve uloženou v rozhodnutí krajského úřadu, nyní **podmínku č. 7.**

Správní orgán při stanovování podmínek k provedení předložených prací vycházel z písemného vyjádření odborné organizace. Výjimku tvoří podmínka č. 2, která vychází z rozhodnutí krajského úřadu.

Správní orgán stanovil **podmínku č. 1**, neboť předložená žádost neobsahuje konkrétní statický zásah předmětných částí hradeb (viz výše).

Podmínku č. 2 orgán státní památkové péče opakuje z rozhodnutí krajského úřadu, neboť doposud neeviduje požadované průzkumy (viz výše).

Vzhledem ke skutečnosti, že v prostoru parkánu se nalézají dvě budovy přistavěné k hradbám, které jsou navrženy k demolici jako objekty B1 a B3 a odstranění těchto budov ještě neproběhlo, nelze předjímat stav těchto úseků historických hradeb. Správní orgán uložil **podmínku č. 3,** která ukládá žadateli, aby po odstranění objektů znovu zhodnotil stav dotčených částí hradeb a navrhl jejich konzervaci, respektive aby k těmto úsekům hradeb proběhlo samostatné správní řízení poté, co bude znám jejich skutečný stav.

Předložená žádost není dostatečně určitá ve věci postupů záchovných prací, resp. restaurování kamenné klíčové střílny vsazené do původní štěrbinové střílny a dalších kamenických prvků vložených do hradební zdi, proto správní orgán stanovil **podmínku č. 4.** Tyto prvky jsou uvedeny

přímo v části *Konzervace středověkého opevnění v rámci projektu SEFO* vypracované v listopadu 2024 [redacted] Správní orgán musí navrhované práce posuzovat vždy v rámci správního řízení, proto **je nezbytné podat novou žádost o vydání závazného stanoviska s konkrétním postupem prací.**

Správní orgán posoudil navržené práce týkající se odstranění cementových omítek na hradbách a dospěl k závěru, že odstranění cementových omítek je v souladu s chráněnými památkovými hodnotami předmětné kulturní památky. Nicméně je nutné, aby omítky byly odstraněny, aniž by došlo k poškození samotné kulturní památky.

Z tohoto důvodu stanovil správní orgán **podmínku č. 5**, kterou zavázal žadatele, aby odstranění cementové omítky proběhlo nejprve na malé ploše kulturní památky. V případě, že odstraňováním omítek dojde k poškození respektive destrukci zdiva hradby, musí se najít jiný způsob odstraňování těchto omítek, či zůstanou ponechány. Cílem státní památkové péče je totiž zachování kulturní památky a její hmoty, nikoli její vizuální působení podmíněné destrukcí hmoty. Vzhledem k povaze uložených prací v podmínce je nutné, aby během tohoto odstraňování omítky byl přítomen zástupce orgánu státní památkové péče a mohl okamžitě vyhodnotit průběh prací i jejich dopad na hmotu kulturní památky.

Podmínka č. 6 reflektuje požadavek na jednotné vizuální působení obnovené hradby. Zástupci státní památkové péče souhlasí s navrženým postupem prací, nicméně je nutné na vzorku vždy ověřit, že zvolené materiály jsou shodné s historickými a dojde tak k přirozenému přechodu mezi dochovanými materiály a nově doplněnými. Správní orgán do podmínky rovněž stanovil, že práce jako celek mohou být provedeny až po konstatování zástupce orgánu státní památkové péče, že zvolené materiály a jejich nanášení skutečně odpovídají dochovaným historickým konstrukcím a jejich úpravě. Vzhledem ke skutečnosti, že např. fotografie mohou zkreslit barevnosti, strukturu i napojení nových materiálů, je nutná osobní přítomnost zástupce orgánu státní památkové péče pro vyhodnocení provedeného vzorku.

Orgán státní památkové péče opět vycházel z rozhodnutí krajského úřadu, když stanovil opětovně **podmínku č. 7,** kterou žadateli uložil krajský úřad a ten ji do svého projektu nezapracoval. Stavba altánu II a také navazujícího objektu skladu musí odstoupit od zdiva parkánové hradby (viz výše).

Podmínka č. 8 je také stanovena z důvodu absence konkrétních prací v oblasti parkánu – podrobný návrh ohrazení vstupu do parkánu z ulice Kačení, včetně řešení brány, dále návrh realizace kanalizace – odvodnění prostoru parkánu a návrh realizace zpevněných ploch. Zástupci státní památkové péče nemohou posoudit dopady na chráněné památkové hodnoty předmětné kulturní památky, proto je nutné podat i v této věci žádost o vydání závazného stanoviska se zcela konkrétním návrhem.

Veškeré zemní a výkopové práce budou prováděny na území s archeologickými nálezy ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Stavebník je již od doby přípravy stavby povinen oznámit svůj záměr Archeologickému ústavu Akademie věd ČR, v tomto případě Archeologickému ústavu AV ČR v Brně, Čechyňská 363/19, Brno, a umožnit jemu nebo oprávněné organizaci provést na dotčeném území záchranný archeologický výzkum. Informace o organizacích oprávněných provádět archeologický výzkum podá Archeologický ústav AV ČR v Brně, případně Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Olomouci, odbor archeologie, Horní nám. 25, Olomouc. Záměr lze oznámit elektronicky na webové adrese http://api.archeologickamapa.cz/oznameni/0/.

Navrhované práce budou probíhat na území, resp. v objektu s možností výskytu kulturně cenných předmětů, detailů stavby apod. ve smyslu zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon. Podle § 266 odst. 1 tohoto zákona je stavebník povinen, dojde-li k archeologickému nebo paleontologickému nálezu nebo k nálezu kulturně cenného předmětu, detailu stavby nebo chráněné části přírody, neprodleně oznámit takový nález stavebnímu úřadu a zároveň učinit opatření nezbytná k tomu, aby nález nebyl poškozen nebo zničen, práce v místě nálezu přerušit.

Magistrát města Olomouce, odbor památkové péče jako příslušný orgán státní správy na úseku památkové péče věc zvážil a rozhodl na základě shromážděných důkazů tak, jak je uvedeno v tomto závazném stanovisku.

Poučení

Proti tomuto závaznému stanovisku **nelze** v souladu s ustanovením § 149 odst. 1 správního řádu **podat samostatné odvolání**, neboť tento úkon není samostatným rozhodnutím. Pokud toto závazné stanovisko znemožňuje vyhovět výše uvedené žádosti, příslušný stavební úřad v souladu s ustanovením § 149 odst. 6 správního řádu nebude provádět další dokazování a žádost zamítne. **Až proti rozhodnutí příslušného stavebního úřadu je možné podat odvolání,** které umožní, aby bylo v souladu s ustanovením § 149 odst. 7 správního řádu přezkoumáno toto závazné stanovisko.

Mgr. Vlasta Kauerová
vedoucí odboru památkové péče

Rozdělovník:
Účastník řízení:
- Muzeum umění Olomouc, Denisova 824/47, Olomouc, 779 00 Olomouc 9, DS: gidfxbg
- SPIS

Na vědomí:
- Magistrát města Olomouce, odbor stavební, Hynaisova 34/10, 779 11 Olomouc – interně elektronicky
- Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Olomouci, Horní náměstí 410/25,